

Sygn. akt III KO 60/19

POSTANOWIENIE

Dnia 3 października 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Pietruszyński

w sprawie **J.R.**

w przedmiocie zadośćuczynienia i odszkodowania z tytułu niesłusznego stosowania środka zabezpieczającego

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 3 października 2019 r., wniosku skazanego o wznowienie postępowania

zakończonych prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 23 stycznia 2019 r., sygn. akt II AKa (...),

zmieniającym wyrok Sądu Okręgowego w G. z dnia 10 kwietnia 2018 r. sygn. akt XI Ko (...),

na podstawie art. 545 § 3 k.p.k.

postanowił:

odmówić przyjęcia wniosku wobec jego oczywistej bezzasadności.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w G., wyrokiem z dnia 10 kwietnia 2018 r., sygn. akt XI Ko (...) oddalił w całości złożony przez J.R. wniosek dotyczący w szczególności odszkodowania i zadośćuczynienia w kwocie 26.362.000 zł za krzywdy i straty materialne wyrządzone mu w związku ze stosowaniem wobec niego środka zabezpieczającego w postaci umieszczenia w Szpitalu dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w S. w okresie od dnia 28 czerwca 2011 r. do dnia 14 września 2014 r.

Po rozpoznaniu apelacji pełnomocnika wnioskodawcy, Sąd Apelacyjny w (...), wyrokiem z dnia 23 stycznia 2019 r., sygn. akt II AKa (...) zmienił zaskarżony wyrok w pkt. I w ten sposób, że zasądził od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawcy J.R. z tytułu niesłusznego stosowania wobec niego środka zabezpieczającego w sprawie o sygn. akt II K (...) Sądu Rejonowego w G. w okresie od dnia 11 lipca 2014 r. do dnia 1 września 2014 r. zadośćuczynienie w kwocie 10.000 złotych, wraz z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty. W pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymano w mocy.

Pismem z dnia 23 maja 2019 r. J.R. wystąpił do Sądu Najwyższego, na podstawie przepisów rozdziału 56 k.p.k. oraz Europejskiej Konwencji Praw Człowieka, z wnioskiem o wznowienie postępowania sądowego zakończonego wyżej opisanym prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...). Wnioskodawca przedstawił również argumentację wskazującą na pokrzywdzenie go podejmowanymi w sprawie czynnościami administracyjnymi. W kolejnych pismach – dwóch datowanych również na dzień 23 maja 2019 r., oraz w piśmie z dnia 17 sierpnia 2019 r. wnioskodawca podtrzymał wniosek uzupełniając go o dalszą argumentację.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek skazanego jest oczywiście bezzasadny, w związku z czym należało odmówić jego przyjęcia na podstawie art. 545 § 3 k.p.k., bez podejmowania wcześniejszych czynności w postaci wyznaczenia skazanemu obrońcy z urzędu.

Na wstępie przypomnieć należy, że wniosek o wznowienie postępowania jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, umożliwiającym wzruszenie prawomocnego wyroku. Wznowienie postępowania może nastąpić tylko w razie stwierdzenia ściśle określonych podstaw, wymienionych w art. 540, 540a, 540b i art. 542 § 3 k.p.k. Prawomocny wyrok korzysta z domniemania prawidłowości, w tym trafności ustaleń faktycznych, poczynionych na podstawie przeprowadzonych dowodów. Na wnioskodawcy ciąży nie tylko obowiązek wskazania podstawy prawnej wznowienia postępowania, lecz także wykazania, że w sprawie zachodzą podstawy określone w tych przepisach.

Art. 545 § 3 k.p.k. przewiduje możliwość odmowy przyjęcia wniosku i to bez wzywania do usunięcia jego braków formalnych o ile jest on oczywiście bezzasadny. W toku postępowania przewidzianego w art. 545 § 3 k.p.k. nie dochodzi zatem do merytorycznego rozpoznania wniosku, ani do badania jego zasadności pod kątem ewentualnych podstaw wznowienia, ale do kontroli tego wniosku mającej charakter *quasi* formalny, wstępny, choć pod kątem hipotetycznej możliwości wznowienia. Dopiero po tym badaniu i stwierdzeniu braku podstaw do uznania wniosku za oczywiście bezzasadny przechodzi się do dalszych czynności prowadzących do merytorycznego rozpoznania wniosku (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 września 2015 r., sygn. akt II KO 49/15, LEX nr 1812335). W przywołanym powyżej orzeczeniu Sąd Najwyższy wskazał, że przy ocenie oczywistej bezzasadności wniosku o wznowienie postępowania, nie pochodzącego od obrońcy lub pełnomocnika, decydująca jest sama jego treść. Wspomniana oczywista bezzasadność wniosku może wynikać z tego, że wskazano na podstawy wznowienia, które nie są przewidziane w ustawie albo z tego, że w ogóle nie powołano żadnych podstaw wznowienia, ograniczając się do postulowania przeprowadzenia kolejnej kontroli odwoławczej prawomocnego wyroku objętego tym wnioskiem.

Wniosek J.R. mieści się w tej ostatniej kategorii. Uzasadnienie pisma zdaje się wskazywać, że wnioskodawca, czyniąc to w sposób nieuporządkowany i nieskonkretyzowany, domaga się ponownego rozważenia zasadności odmowy przyznania odszkodowania oraz wysokości przyznanego zadośćuczynienia, wskazując na poniesienie „ogromnych strat materialnych”, jak również dolegliwości fizycznych, związanych z wykonaniem wobec niego środka zabezpieczającego w postaci umieszczenia w Szpitalu dla Nerwowo i Psychicznie Chorych (zob. pismo z dnia 17 sierpnia 2019 r.), oraz „ogromnego skrzywdzenia przez jurysdykcję okręgu (...)”, jak również wyciągnięcia konsekwencji służbowych wobec przewodniczącego składu orzekającego na rozprawie apelacyjnej (zob. pisma z dnia 23 maja 2019 r.).

Z przeprowadzonej przez Sąd Najwyższy analizy materiałów postępowania wynika, iż Sąd Apelacyjny w (...) wyjątkowo skrupulatnie, by nie napisać – drobiazgowo, rozważył wszystkie (wielokrotnie zresztą zmieniane) wnioski składane

przez J.R. w toku postępowania, odnoszące się do podstaw faktycznych oraz wysokości żądanych sum odszkodowania i zadośćuczynienia. Miał przy tym w polu uwagi wszystkie okoliczności, które legły u podstaw orzeczenia wobec wnioskodawcy środka zapobiegawczego w postaci umieszczenia w zakładzie psychiatrycznym, jak również zdarzenia prawne, które miały miejsce w okresie internowania. Sąd nie pominął więc żadnej z okoliczności mających znaczenie dla określenia wysokości odszkodowania i zadośćuczynienia, czego wyrazem była zmiana wyroku Sądu I instancji i częściowe uwzględnienie postulatów J.R..

Wnioskodawca nie wskazuje na żadne nowe okoliczności, które nie stanowiły przedmiotu rozważań Sądu Apelacyjnego, a złożony wniosek oraz treść pism go uzupełniających stanowią wyłącznie wyraz niezadowolenia z treści zapadłego rozstrzygnięcia i wysokości ostatecznie zasądzonej od Skarbu Państwa na rzecz J.R. kwoty zadośćuczynienia.

Podsumowując, żaden z powoływanych przez wnioskodawcę argumentów mających przemawiać za wznowieniem postępowania sądowego w przedmiocie odszkodowania i zadośćuczynienia za niesłuszne stosowanie środka zabezpieczającego, nie mieści się w granicach ustawowych przesłanek tej instytucji, określonych w art. 540 § 1 - 3 k.p.k. W szczególności wnioskodawcy wskazać należy, iż postępowanie wznowieniowe nie ma w szczególności na celu ponownego rozpoznania sprawy i ewentualnej modyfikacji przez sąd wznowieniowy zasądzonych sum.

Dlatego należało odmówić przyjęcia wniosku J.R. wobec jego oczywistej bezzasadności.